

**MUSTAQILLIK YILLARIDA O’ZBEKISTONDAGI
MA’NAVIY VA MADANIY TARAQQIYOT**

Hakimjonova Buzaynab Sharifjon qizi

Hasanboyeva Diyora Abdurashid qizi

Tojaliyeva Dilyora Qodirjon qizi

Fizika yo’nalishi 101-guruh talabalari

Keldiyeva Shahnoza Shuhratovna

„Ijtimoiy fanlar” kafedrası o’qtuvchisi:

Andijon davlat pedagogika institute

Annotatsiya: Biron bir jamiyat ma’naviy imkoniyatlarini, odamlar ongida ma’naviy va axloqiy qadriyatlarni rivojlantirmay hamda mustahkamlamay turib o’z istiqbolini tasavvur etish qiyin. Ushbu maqolada mustaqillikga erishganimizdan so’ng o’z milliy qadriyatlarimiz, an’analarimizni qayta tiklanishi haqida gap boradi.

Kalit so’zlar: Ma’naviyat, madaniyat mustamlaka jamiyat, istiqbol.

Abstract: It is difficult to imagine the future of any society without strengthening its spiritual potential developing spiritual and moral values in peoples minds. This article talks about the revival of our national values shortly after gaining independence.

Key words: Spirituality, culture, colony, society, perspective.

Kirish: Mustaqil yashashni istagan millat uchun, birinchi navbatda, milliy g'oya kerak. Milliy g'oya mustaqil ichki va tashqi siyosatni, uning huquqiy asoslarini belgilaydi. Milliy g'oya ongu shuriga singdirilgan xalq farzandlari, o'zligini anglab buyuk ma'naviy jasorat namunalarini ko'rsatishgani tarixdan ma'lum. Jamiyat amal qiladigan g'oya salkam uch ming yillik mustaqil rivojlanish yillarida o'zbek xalqini buyuk kashfiyotlar va g'alabalar sari yetaklab, xalqimizning milliy rivojlanish g'oyasiga aylandi. Xalqning madaniy qadriyatlari, ma'naviy merosi ming yillar mobaynida Sharq xalqlari uchun qudratli ma'naviyat manbai bo'lib xizmat qilgan. Uzoq vaqt davom etgan kuchli mafkuraviy tazyiqqa qaramay, O'zbekiston xalqi avloddan-avlodga o'tib kelgan o'z tarixiy va madaniy qadriyatlarini hamda o'ziga xos an'analarini saqlab qolishga muvaffaq bo'ldi. Har qanday mustaqillikning ma'naviy poydevorini g'oya tashkil etadi. Shu sababli g'oya va mafkura hamda milliy va diniy qadriyatlarning saqlanishi jamiyat asoslangan bo'lsa, jamiyat mustahkam, davlat barqaror bo'ladi. O'zbekiston xalqi mustaqilligini qo'lga kiritib, butun dunyoga O'zbekistonning o'ziga xos va o'ziga mos yo'li borligi, u o'zbek xalqining milliy manfaatlariga asoslanishini e'lon qildi. O'zbekistonning milliy manfaatlarini esa, albatta, uning milliy g'oyasi ifoda etadi. Milliy g'oya hech bir shaxs yoki buyuklar tomonidan o'ylab topilmagan. U buzg'unchi g'oyalardan farqli ravishda o'zbek xalqining og'zaki (Alpomish, Go'ro'g'li, Kuntug'mish kabi) va yozma ijodiyotida (Avesto, Forobiy, Navoiy asarlari kabi), xalqimiz hikmatlari, urf-odat va an'analarida asrlar davomida shakllanib, rivojlanib kelmoqda. Jamiyat amal qiladigan g'oya salkam uch ming yillik mustaqil rivojlanish yillarida o'zbek xalqini buyuk kashfiyotlar va g'alabalar sari yetaklab, xalqimizning milliy rivojlanish g'oyasiga aylandi. Darhaqiqat, O'zbekiston ko'p millatli, ko'p konfessiyali davlat bo'lgani bois hech bir din yoki elatning g'oyasi jamiyatni birlashtirishga qodir emas. Faqat O'zbekiston xalqining g'oyasi bo'lgan milliy g'oyagina jamiyat sub'yektlarini birlashtirish salohiyatiga ega. Tarixdan ma'lumki, birlashtiruvchi g'oyaga ega bo'lmagan jamiyat, davlat tanazzulga yuz tutadi. Shu sababli milliy g'oya va milliy mafkura masalasi har qanday jamiyat uchun hayot-mamot masalasi. Hozirgi mustaqillik yillarida O'zbekiston xalqining milliy g'oyasi nafaqat amaliyotga tatbiq etildi, balki nazariy va amaliy jihatdan rivojlantirildi. Mustaqillik yillarida

yoshlarimizga bo'lgan e'tiborni yanada kuchaytirish, ularni madaniyat, san'at, jismoniy tarbiya va sportga keng jalb etish, yoshlarda axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish, yurtimiz yoshlari o'rtasida kitobxonlikni targ'ib qilish, xotin-qizlar bandligini oshirish maqsadida Prezidentimiz tomonidan ilgari surilgan 5 ta muhim tashabbus muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur 5 tashabbus keng jamoatchilik, ayniqsa, yoshlar tomonidan katta qiziqish bilan kutib olindi. Shuni alohida ta'kidlash lozimki, 5 ta muhim tashabbusning har bir yo'nalishi ma'lum bir sohani o'z ichiga qamrab oladi.

Birinchi tashabbus ~ yoshlarning musiqa, rassomlik, adabiyot, teatr va san'atning boshqa turlariga qiziqishlarini oshirishga, iste'dodini yuzaga chiqarishga xizmat qiladi.

Ikkinchi tashabbus ~ yoshlarni jismoniy chiniqtirish, ularning sport sohasida qobiliyatini namoyon qilishlari uchun zarur sharoitlar yaratishga yo'naltirilgan.

Uchinchi tashabbus ~ aholi va yoshlar o'rtasida kompyuter texnologiyalari va internetdan samarali foydalanishni tashkil etishga qaratilgan.

To'rtinchi tashabbus ~ yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ular o'rtasida kitobxonlikni keng targ'ib qilish bo'yicha tizimli ishlarni tashkil etishga yo'naltirilgan.

Beshinchi tashabbus ~ xotin-qizlarni ish bilan ta'minlash masalalarini nazarda tutadi.

Diniy qadriyatlarga bo'lgan munosabat yangilanayotgan O'zbekistonda tubdan o'zgardi. Diniy qadriyatlardan xavfsirash emas, undan ilmu ma'rifat yo'lida, yosh avlodning tarbiyasi yo'lida foydalanish o'z natijalarini bera boshladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev diniy qadriyatlarga o'ziga xos yondashuv, ya'ni xalqimiz kelajagi va yoshlarimiz tarbiyasidagi beqiyos o'rnini teran anglash lozimligini doimo uqdirib kelmoqda. Jumladan, prezidentimizning ta'kidlashicha, “Azaliy qadriyatlarimiz va axloqiy fazilatlarini o'zida mujassam etgan muqaddas dinimizni asrash va qadrlash har birimizning sharaflari burchimizdir. Islom haqiqatni anglash demakdir, u odamzotni ezgu amallarni bajarishga undaydi, har birimizni yaxshilik va tinchlikka chorlaydi, haqiqiy inson bo'lishni o'rgatadi.

Xulosa: O‘zbekiston xalqi avloddan-avlodga o‘tib kelgan o‘z tarixi va qadriyatlarini va o‘ziga xos an‘analarni saqlab qolishga harakat qilmoqda. Bizning mustaqilligimizning poydevorini milliy g‘oya va milliy mafkura tashkil etadi. Shuning uchun bizning milliy va diniy qadriyatlarimiz saqlanib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Keldiyeva, S. (2024). Turkistondagi Jadid yangi usul maktablarining ahamiyati. Interpretation and researches, (4(26)).
2. Shaxnozaxon, K. (2023). Jadid ma’rifatparvarchilik namoyondalarining ijtimoiy-siyosiy, falsafiy qarashlari. World scientific research journal, 15(1), 234-238.
3. Shaxnozaxon K. (2023). Jadid ziyolilarining milliy ma’naviyatimizdagi ahamiyati. Образование наука и инновационные идеи в мире 20(7), 35-38.
4. Mirziyoyev, Sh. M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib yangi bosqichga ko‘taramiz. - Toshkent. O‘zbekiston. 2019
5. I. A. Karimov. Yuksak ma’naviyat - yengilmas kuch - Toshkent Ma’naviyat, 2008